

Referansegruppens tilbakemelding for nasjonale kompetansetjenester

Referansegruppens tilbakemelding skal ta utgangspunkt i gruppens oppgavespekter slik det er beskrevet i kernemandatet for referansegrupper. Frist for tilbakemelding: **Senest 1. mars**

Navn på tjenesten	Nasjonal kompetansetjeneste for dekontaminering
Om referansegruppen	
Navn på referansegruppens leder:	Ann Margrethe Berg
Navn på brukerrepresentant	Ikke oppnevnt
Dersom brukerrepresentant ikke er oppnevnt, gi nærmere informasjon om dette.	☐ Brukerrepresentant skal oppnevnes. ☐ Brukerrepresentasjon er vurdert. Kommentarer: ikke vurdert
Referansegruppens godkjenning av årsrapporten	☒ Årsrapporten er godkjent. ☐ Årsrapporten er ikke godkjent.
Tilbakemelding fra de regionale representantene, knyttet til aktiviteten i egen region	
Ta utgangspunkt i følgende punkter:	
<ol style="list-style-type: none">1. Understøtte gjennomføring av kliniske forskningsprosjekt og innrapportering til pasientregistre fra egen region.2. Ved problemer knyttet kompetansetjenestens funksjon eller organisering internt i egen region bør de regionale medlemmer informere eget RHF om dette.	
Referansegruppens tilbakemelding:	
Helse Midt Norge:	
<i>Utdanning for steriltforsyningsteknikere:</i> HMN stiller fortsatt med lærerressurser ved fagskolen i Rogaland «Steriltforsyningsteknikk og smittevern». Fag vi underviser i: hygiene, mikrobiologi, smittevern, lovverk, standarder og kvalitetsarbeid.	
<ul style="list-style-type: none">• Det er i tillegg et ønske fra skolen at ressurspersoner i HMN tar et større ansvar ved fagskolen mht. å koordinere fagpersonene som deltar i undervisningen, samt å ivareta evaluering og oppdatering av læringsutbytte i de forskjellige modulene – fagkombinasjoner. Dette er under vurdering.• St. Olav har to fagskolestudenter. De er godt i gang og viser til gode	

resultater, og er medarbeidere som kan få muligheter innen ulike ansvarsområder i vår avdeling.

- Det mange som hospiterer og får omvisning ved St. Olavs Hospital sin avdeling for steriltforsyning. Hordaland fagskole for steriltforsyningsteknikere har brukt oss som praksisplass i utdanningen.

Utdanning av ledere innen steriltforsyning: Nevnes i punkt 4 over. I HMN ser vi at det er ca. 5 personer som kan tenke seg utdanning innen fagledelse foreløpig.

Oppgaveglidning er på full fart inn i fremtidsplanene i HMN og ved St. Olavs Hospital. Det legges for dagen et stort initiativ til at oppgaver kan flyttes til driftsorganisasjonen St. Olav Driftsservice, også innen steriltforsyning. Faget dekontaminering blir nå bedre fokusert på og utviklet i bredden innen fagene – drift og klinisk virksomhet.

- Ved alle sykehus i HMN, har man samarbeid på tvers mht. ulike områder innen instrumenthåndtering, for eksempel fleksible endoskop og tilhørende utstyr. Man ser her på forbedring innen dekontaminering, og hvordan oppgaver på en fornuftig måte kan deles mellom ulike sykehus.
- *HMNs regionale smittevernrådgiver* leder et prosjekt mht. retningslinjer innen dekontaminering av fleksible endoskop og tilhørende utstyr. Registreringer er utført i HMN mht. arbeidsoppgaver og utfordringer. Rapport skal legges frem i 2017. Ledelse i *Steril forsyning* er med i dette regionale arbeidet. Og *Steril forsyning* har kontakt med *Medisin teknisk avdeling* som registrerer alle skop – stive og fleksible. Kontrollen er vesentlig bedret mht. sporing i verdikjeden mellom dekontaminering, bruk og vedlikehold.
- *Kvalitetsforbedring:* Da Vinci utstyr til robotkirurgi: nye rutiner er implementert ved St. Olavs Hospital via prosess styrt av *smittevern*avdelingen. Det viste seg at leverandør ikke har gitt de riktige opplysninger til brukerne. Det skal i denne forbindelse gjennomføres en årlig kontroll av at kompetanse er sikret for de det gjelder.
- Hygienesykepleiere har et stort ansvarsfelt. Jobber stadig tettere på medarbeidere i ulike avdelinger mht. dekontaminering. Alle avdelinger ved St. Olavs Hospital skal jobbe med et prosjekt innen smittevern i 2017.
- *Steril forsyning* ved St. Olavs Hospital: tendens til at dekontaminering av stadig flere typer fleksible endoskop ved sykehuset overføres til vår avdeling → vi mener det er med på å øke pasientsikkerhet, effektiviserer pasientbehandling og frigjør tid for sykepleiere. Vi har aktivt vært med å evaluert utførelsen av oppgaver mht. dekontaminering, og har i løpet av overgang 2015 – 2016 endret praksis der vi har tatt over driften. Dekontaminering skal utføres av det personellet som kan det best. Sentralisering av dekontaminering/sterilisering av gjenbruksinstrumenter

utviklet seg til total overføring i forbindelse med innflytting nytt sykehus – 2006-2009. Undertegnede jobber nå med operasjonsavdelinger mht å flytte arbeidsoppgaver fra klinisk drift til driftspersonell.

- *Steril forsyning* har leid inn en 100 % stilling fra *Allmenn Teknisk avdeling*, som kun har ansvar for maskinpark og dekontaminering i vår avdeling → jobber forebyggende, avdekker mangler, registrerer servicer og behov for utskifting av deler og maskiner og validerer autoklaver og nå vaskedekontaminatorer.
- *Medisin Teknisk avdeling / MTA* har nå to ingeniører plassert ved sentralt innkjøp med ansvar for medisinsk utstyr. Dekontaminering er da bedre ivaretatt. MTA er en del av vår driftsorganisasjon.
- Opprettet funksjoner for smittevernansvarlige i Driftsservice – en person i *Steril forsyning* (hygienesykepleier) og en ved *Renhold* (seksjonsleder). Prosjekt opprettet med forbedrings mht. renhold av senger og håndhygiene.
- *Steril forsyning* har årlig kontroll av sentrallager – med revisjonsrapport. Avvik og forbedringsforslag registreres i vårt kvalitetssystem – EQS.
- *St. Olav Driftsservice* jobber mht. logistikk rutiner, dekontaminering av vogner med medisinsk utstyr, håndtering av sterilt utstyr på lager. Rolle som *forbedringsagent* er opprettet, med et ukeskurs i UK. Prosjekt er startet med sentralt lager mht. håndtering og transport av medisinsk forbruksmateriell / dekontaminering av vogner og kvalitet på sterile og rene lager.
- Sporing av autoklaver – frigjøring av gods. Informasjon og opplæring for alle operasjonsavdelinger ivaretas i sykehusets T-DOC-forum. Vi samler også sporingsansvarlige i HMN og Helse Nord til et felles seminar hvert år sammen med leverandør. Verdikjeden for dekontaminering blir sporet, med kontroll via et webgrensesnitt hvor vi ser hvor alt utstyr befinner seg til enhver tid.
- MDD – MDR. Fra medisinsk direktiv til retningslinjer (nevnt over pkt. 1) Undertegnede deltatt i symposium i Praha. Informasjon lagt ut på hjemmesiden til NfS – *Norsk forening for Sterilforsyning*.
- *Sentralt innkjøp* – undertegnede har inngått avtale om involvering mht. kravspesifikasjoner for instrumenter, og medisinsk utstyr til operasjon. Kommunikasjonslinjer forbedret, og informasjon om ny MDR (Medical Device Regulations) er oversendt.
- Plan om utarbeidelse av felles prosedyre for *Steril Forsyning, Sintef* og *Medisinsk Teknisk Avdeling* – prosess mht. utprøving og utvikling av instrumenter til Fremtidens operasjonsrom. Bl.a. for å sikre riktig dekontamineringsprosess.
- *Steril forsyning* tar over hele dekontamineringsprosessen for *Kommunal legevakt på Øya* (ved St. Olav)
- *Sterilforsyningsansvarlige i Helseregion Midt* – SHMN vurderer nå å invitere også fag- og kvalitetsansvarlige i HMN inn gruppen. Avklaring i 2017. Spre kunnskap.
- Samarbeid opprettet mellom *Steril forsyning ved St. Olav* og operasjonsavdelingen ved *Orkdal sykehus*, som ønsker sertifisering av sin

sterilforsyningskjede.

- Undertegnede er leder i NfS – *Norsk forening for Sterilforsyning*.

Ann Margrethe Berg

Avdelingssjef Steril forsyning

St. Olav Driftsservice

Tilbakemelding fra de regionale representantene, knyttet til aktivitet i egen region:

Helse Øst:

- Det er et ønske at arbeid med fleksible endoskop trekkes mer inn i kompetansetjenestens arbeid. Revisjon av anbefalingene for dekontaminering av fleksible endoskop innen gastroenterologi er i gang, og undertegnede har bedt årsmøtet i NSF/FSG spesifikt om at Nasjonal kompetansetjeneste for dekontaminering blir konsultert, i det minste som høringsinstans
- Utfordringene lokalt for implementering av kompetanse og økt kvalitet, synes å være variabelt gehør for i alle deler av dekontamineringsarbeidet.
- Gjelder også for prioritering av kurs og utdanning av personell. Kostnadsstyring har tidels større innflytelse enn forbedringsarbeid, som nødvendigvis har kostnader knyttet til seg.
- Har liten tro på lik implementering og oppfølging av forbedringsarbeid før det er et krav. Fram til det er mye avhengig av enkeltpersoners arbeid.
- Arbeid som gjøres via sterilforsyningsnettverket i Helse Sør – Øst har undertegnede ingen iversikt over.

Randi Askeland

Enhetsleder på kirurgisk poliklinikk og gastrolab.

Diakonhjemmet sykehus

Helse Nord:

Undertegnede har medvirket sammen med smittevernlege for Helse Nord med å få sterilforsyningen med i «Smittevernplan 2016-2020 Helse Nord»

Mål: Smitteoverføring via medisinsk utstyr skal unngås gjennom kvalitetssikring av alle ledd i sterilforsyningskjeden. Elektronisk Sporingsystem skal implementeres i alle sterilforsyningsenheter i Helse Nord som en regional anskaffelse.

Oppfølging i HF:

1. Gjenoppta drift av regionalt fagnettverk for å etablere en felles plattform for kvalitetssikring av sterilforsyning i Helse Nord.
2. Sykehusene skal ha plan for dekontaminering av medisinsk gjenbruksutstyr og system for dokumentasjon i produksjonsprosessene, og system for internrevisjon for sykehusets dekontamineringsrutiner.
3. Det skal gjøres rutinekontroll og validering av dekontaminering- og steriliseringsprosessene
4. Elektronisk Sporingssystem for registrering og sporing av utstyr, lagerhold og dokumentasjon av dekontamineringsprosesser, også for fleksible skop.
5. Sterilforsyningene ved UNN Tromsø og NLSH Bodø skal ISO-sertifisering etter NS-EN2001:2008 av deler av sin virksomhet.
6. Sterilforsyningsledere i Helse Nord skal ha formell utdanning som sterilforsyningsleder
7. Utarbeide plan for at ufaglært personell i hver sterilforsyning kan gjennomføre utdanning som sterilforsyningstekniker.

Ansvar for gjennomføring av de fleste overnevnte punkter er lagt til Sterilforsyningsleder i hvert sykehus, og ved noen punkter er ansvar lagt til Helseforetakene.

Felles faglige retningslinjer for rengjøring/desinfeksjon av fleksible endoskop.

Smittevernssenteret i samarbeid med sterilforsyning og andre avdelinger som håndterer fleksible og stive endoskop med tilbehør har etablerte en arbeidsgruppe til å utarbeide felles retningslinjer for rengjøring/desinfeksjon av fleksible endoskop UNN HF. Når arbeidsgruppen ferdigstiller arbeidet skal de overordnede retningslinjene for UNN HF være i tråd med faglige anbefalinger. Utkast med retningslinjer for Cystoskop sendes Nasjonalt kompetansesenter for dekontaminering til gjennomlesing.

Rengjøringsprosesser

For å sikre at Rengjørings prosessene er korrekt i henhold til NS-EN ISO 15883 ble det i 2016 gjennomført teori og praksis brukerkurs i daglig og periodisk kontroll/vedlikehold av vaskedekontaminator på alle brukerstedene i UNN HF. Ansvarlig for gjennomføringen var leder i sterilforsyning og teknisk avdeling UNN.

Smittevernvisitt

Med forankring i ledelsen i sterilforsyning utføres det sammen med smittevernssenteret månedlige smittevernvisitter av hele sterilforsyningskjeden. Det føres rapport og utbedring tas fortløpende.

Instrumenthåndtering ved UNN Tromsø

Sterilforsyningstjenesten i Tromsø var lokalisert på forskjellige steder. Instrumenter ble rengjort og desinfisert nært driftsarealene for kirurgi og poliklinisk virksomhet, og sterilisering ble utført ved Sterilsentralen. En større ombygging startet med å flytte all rengjøring og desinfeksjon bort fra brukerstedene og til sterilsentralen. Med denne

ombyggingen og organisatorisk endring har vi samlet spisskompetansen av dekontaminering på ett sted.

Sterilforsynings teknikere UNN HF

Sterilforsyningen UNN Tromsø og Harstad har til sammen tre studenter som tar sterilforsyningstekniker innen dekontaminering ved fagskolen i Rogaland.

May-Liss Ingebrigtsen
Avdelingssjef sterilforsyning
Unn Tromsø

Helse Vest:

- Igangsatt regionalt prosjekt opp mot sporing av medisinsk gjenbruksutstyr i hele sterilforsyningskjeden opp mot pasientjournal.
- Etablert systematisk validering jf. Standard (Helse Bergen)
- Etablert RO anlegg inn mot de tyngste gjenbruksutstyrsenheter, noe som sikrer bedre prosessvann som kvalitetstiltak (Helse - Bergen)
- Arbeider med å synliggjøre behov for organisatorisk overordnet beslutningsorgan for dekontaminering (Helse- Bergen/Vest)
- Utdanner personell via Fagskole
- Er aktiv med i ulike innkjøpsorgan for å sikre best kvalitet opp mot sterilforsyningskjeden.
- Arbeider særlig opp mot ulike metoder for økt renhetsgrad på gjenbruksutstyr.
- Systematisk arbeider oss gjennom de ulike standarder som fungerer som veiledende opp mot drift.
- Binder sterkere bånd til teknisk support for sømløs drift.
- Arbeider med å integrere enda bedre teknisk drift opp mot dekontaminering.

June Aksnes
Seksjonsleder Sterilsentralen
Kirurgisk service klinikk
Haukeland Sykehus

Tannhelsetjenesten

Arbeidet i gang med å revidere faglige anbefalinger i smittevern for tannhelsetjenesten. De tre odontologiske utdanningsstedene, HDir og FHI, samt Tannlegeforeningen skal lage et felles utkast.

- Tidsplan

Ansvarlig	Oppgaver	Kommentar/ status januar 2017
HDir, med innspill fra Tannlegeforeningen, odontologiske fakultet.	<ul style="list-style-type: none"> • DEL 1: Det må utarbeides et kapittel som beskriver ansvar, målgruppe for dokumentet, • Det må også komme frem behov for faglige anbefalinger, juridiske- og organisatoriske forhold i tannhelsetjenesten. 	Som nevnt i referatet fra møtet 9. januar
HDir	<ul style="list-style-type: none"> • Juridiske avklaringer, lovverk 	
FHI	<ul style="list-style-type: none"> • OUS Norsk kompetansetjeneste for dekontaminering • Arbeidstilsynet • DEL 2: Begynne med å oppdatere / lage nytt utkast for anbefalinger 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tar kontakt med OUS til å • kvalitetssikre kapittel om • desinfeksjon og sterilisering • Vi tar kontakt med arbeids- • tilsynet
Tannlegeforeningen og de odontologiske fakulteter	<ul style="list-style-type: none"> • Organisering av tannhelsetjenesten • Plan for implementering m.fl. 	
Tannlegeforeningen og de odontologiske fakulteter	Oralkirurgi - Vurdere om det skal være et eget kapittel om kirurgi knyttet til definerte inngrep i Tannhelsetjenesten	Melder tilbake til FHI med kopi til arbeidsgruppen vurdering om det bør inkluderes et slikt kapittel.
Alle	Antibiotika og antibiotikaresistens - vurdere eget kapittel om antibiotika bruk i	Alle forhører seg i sine miljøer om det er ønskelig/ viktig å ha med i anbefalingene

Tannhelsetjenesten

Arne Hensten

Professor emeritus
Department of clinical dentistry,
Faculty of Health Sciences
UiT The Arctic University of Norway,
Tromsø, Norway

Tilbakemelding fra referansegruppen som helhet

Ta utgangspunkt i følgende punkter:

3. Bidra til at oppdatert informasjon til brukere i hele landet (enkeltpasienter, pårørende, pasientorganisasjoner, HF, fagmiljø) er elektronisk tilgjengelig.
4. Tilrettelegging for kliniske studier.
5. Tilrettelegging for pasientregistre knyttet til forskning eller kvalitetskontroll.
6. Fange opp problemer og svakheter ved tjenestens funksjon slik det oppleves i landet som helhet. Basert på dette bringe inn krav og ønsker til kompetansetjenesten.

Referansegruppens tilbakemelding:

1. *Kompetansesenteret videreutvikler egen kompetanse, nye ansatte er satt inn i roller ved OUS Rikshospitalets smittevernavdeling. Dette synes referansegruppen har styrket kompetansetjenestens forutsetninger for fremtidige utfordringer og oppgaver.*
2. *Kompetansetjenesten er fremdeles representert i standardiseringsarbeid, og har nå fokus på endringer i MDD til MDR – direktivet for medisinsk utstyr endres til retningslinjer for medisinsk utstyr. Dette er krevende å implementere i og utenfor EU, men er en viktig kvalitetsforbedring som skal styrke krav til pasientsikkerhet.*
3. *Etterutdanning av helsepersonell er en gruppe som blir prioritert mht.*

undervisning ut fra tall i rapporten. Det synes referansegruppen er god prioritering. Formidling innen smittevern og dekontaminering refereres det til, og vi mener kompetansetjenesten har utført et godt stykke arbeid her.

4. *Kompetansetjenesten bidrar fremdeles med opplæring* og informasjon til personell innen spesialisthelsetjenesten og tannhelsetjenesten. E-læring er tatt i bruk, hvilket kan nå flere interessenter. Rådgivningstelefonen er åpen på dagtid, men pågangen er stor og dekker ikke alles behov. Et nettsted er videreutviklet, og vil bidra til å forbedre informasjon og kommunikasjon innen kompetansetjenesten.
5. *Referansegruppen har ytret et ønske om større fokus på spesialisthelsetjenesten*, og mener kompetansetjenesten på en bedre måte har fulgt opp denne oppgaven. Det er utarbeidet en veileder for validering av autoklaver, samt utformet en kravspesifikasjon for vaskedekontaminatorer. Dette er noe referansegruppen må informere om i sine regioner/innkjøpsavdelinger.
6. *Positivt bidrag med opprettelsen av nettverk med kompetansesentere for smittevern* i alle helseregioner. Regionalt er det disse nettverkene referansegruppen bør styrke sitt samarbeid med innen faget dekontaminering - sammen med faggruppen for steriltforsyningsansvarlige. Ansvarlighet innen dekontaminering ved våre sykehus, bør prioriteres fremover – herunder ledelsesforankring og tydeliggjøring av roller og ansvar Jfr. strategiplan.
7. *Kompetansetjenesten har ingen nye innspill til oppgaven om å videreutvikle en prosess om lederutdanning for dekontamineringspersonell*. Norsk forening for Steriltforsyning / NfS har imidlertid arbeidet med sammen med Høyskolen på Sør Østlandet- Borre campus→
 - Det er utviklet et 50 ETCS studieløp på masternivå ved Høyskolen i Sørøst Norge, der professor i mikrobiolog er pådriver og ressursperson i fagene. NfS har levert en anbefaling for denne utdanningen innen steriltforsyning og hygiene på masternivå. Disse fagområdene har et overlappende studieforløp. Behov for utdanning av fagledere innen steriltforsyning er stort, det sammen gjelder for personell som jobber med smittevern. Det jobbes nå med en godkjenning mht. ressurser, og professoren er bl.a. i kontakt med FHI→
 - FHI ønsker å reetablere en utdanning kun for hygienesykepleiere. Nordisk ministerråd velger en utdanningsinstitusjon, og har plukket ut fire universitet. Høyskolen i Sørøst Norge (nevnt over) er ikke blant disse. FHI skal koordinere utdanningen, og vil være referansegruppe for de nordiske landene. Det vil bli utarbeidet en kravspesifikasjon. Struktur på utdanningen vil basere seg på en rapport som ble utarbeidet av FHI i 2014 og krav fra NMR.

Referansegruppen mener det kan være en fordel om utdanning for sterilforsynings-ansvarlige og hygiesykepleiere bør skje ved at Skandinaviske land slår seg sammen.

8. *Referansegruppen ser positivt på etableringen av et forskernettverk, som kan bidra med utvikling av ny kunnskap innen dekontaminering. Frem til nå ser man at antibiotikaresistens og tannlegetjenesten er prioritert. Referansegruppen ønsker planer for mer forskning og utvikling innen dekontaminering i spesialist-helsetjenesten.*
9. *Kompetansesenteret har jobbet godt med hjemmesiden, og referansegruppen har kommet med innspill til innspill for denne plattformen for fag og utvikling, der det er ønskelig at det skal være lett å finne frem. «Ofte stilte spørsmål» er et viktig bidrag som ble påpekt i 2015, og som man må sørge for ligger lett synlig på hjemmesiden. Referansegruppen har ellers poengtert at kompetansetjensten må sende faglige tekster som skal legges på nettsidene til høring til referansegruppen, for å sikre faglig god standard på informasjonen.*